

Київський університет імені Бориса Грінченка
Факультет психології, соціальної роботи та спеціальної освіти

Кафедра соціальної педагогіки та соціальної роботи

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор з науково-методичної та
навчальної роботи
Олексій ЖИЛЬЦОВ
« 05 » 09 2022 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Теорія та історія соціальної роботи»

для студентів

спеціальності

231 Соціальна робота
(шифр і назва спеціальності (тей))

освітнього рівня

першого (бакалаврського)
(назва освітнього рівня, ОКР)

освітньої програми

231.00.01 Соціальна робота
231.00.02 Соціальна педагогіка
231.00.04 Соціальна адвокція

(шифр і назва освітньої програми)

спеціалізації
(за наявності)

(назва спеціалізації)

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
Ідентифікаційний код 02136554
Начальник відділу
моніторингу якості освіти
Програма № 0515/22

(підпис) (прізвище, ініціал)
« » 2022

Київ – 2022

Розробник:

Вадим ЛЮТИЙ, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи Інституту людини

Викладач:

Вадим ЛЮТИЙ, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи Інституту людини

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи

Протокол від 31.08.2021 р. № 13

Завідувач кафедри _____ (Тетяна ЛЯХ)

(підпис)

Робочу програму погоджено з гарантами освітньої програми (керівниками освітніх програм 231.00.01 Соціальна робота, 231.00.02 Соціальна педагогіка, 231.00.04 Соціальна адвокація першого (бакалаврського) освітнього рівня)
(назва освітньої програми)

02.09.2021 р

Керівник освітньої програми:

231.00.01 Соціальна робота _____ (Наталія КЛІШЕВИЧ)

Керівник освітньої програми:

231.00.02 Соціальна педагогіка _____ (Тетяна СПІРИНА)

Керівник освітньої програми

231.00.04 Соціальна адвокація _____ (Світлана САПІГА)

Робочу програму перевірено

01.09.2021 р.

Заступник директора/декана _____ (Роман ПАВЛЮК)

Пролонговано:

на 2022/2022 н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «29» 08 2022 р., протокол № 15

на 20__/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «__»__ 20__ р., протокол №__

на 20__/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «__»__ 20__ р., протокол №__

на 20__/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «__»__ 20__ р., протокол №__

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
	денна	заочна
Вид дисципліни	обов'язкова	
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська	
Загальний обсяг кредитів / годин	4 / 120	
Курс	1	1
Семестр	1	1
Обсяг кредитів	4	4
Обсяг годин, в тому числі:	120	120
Аудиторні	42	16
Модульний контроль	8	0
Семестровий контроль	30	0
Самостійна робота	40	104
Форма семестрового контролю	Екзамен	Екзамен

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою дисципліни «Теорія та історія соціальної роботи» є формування у студентів знання і розуміння теоретичних основ та історії розвитку сучасної соціальної роботи і здатності спитатися на них при розв'язанні завдань професійної діяльності.

Завдання дисципліни «Теорія та історія соціальної роботи»

- 1) Сформувати у студентів розуміння сутності соціальної роботи як професійної діяльності та як галузі знань;
- 2) Розкрити основні категорії соціальної роботи;
- 3) Охарактеризувати об'єкт, предмет, мету, завдання, функції, види та напрями (сфери) соціальної роботи як професійної діяльності;
- 4) Ознайомити студентів з основними етапами розвитку соціальної роботи як професійної діяльності;
- 5) Розкрити основні теорії сучасної соціальної роботи та сформувати у студентів здатність співвідносити їх з практичною діяльністю;
- 6) Розкрити систему методів сучасної соціальної роботи та сформувати здатність співвідносити їх з певними теоріями соціальної роботи та завданнями практичної діяльності;
- 7) Сприяти усвідомленню студентами цінностей та етичних принципів сучасної соціальної роботи та здатності спиратися на них при виборі методів та формуванні взаємовідносин з користувачами, співробітниками та партнерами;
- 8) Сформувати у студентів здатність диференціювати ролі та функції соціального працівника та співвідносити їх з теоретичними концепціями, етичними принципами та завданнями практичної

соціальної роботи.

Відповідно до освітньо-професійної програми 231.00.01 Соціальна робота за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти зі спеціальності 231 Соціальна робота, дисципліна «Теорія та історія соціальної роботи» забезпечує *формування таких загальних та фахових компетентностей*:

ЗК 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК 6. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності

СК 1. Знання і розуміння сутності, значення і видів соціальної роботи та основних її напрямів (психологічного, соціально-педагогічного, юридичного, економічного, медичного).

СК 3. Знання і розуміння нормативно-правової бази стосовно соціальної роботи та соціального забезпечення.

СК 5. Здатність до виявлення, соціального інспектування і оцінки потреб вразливих категорій громадян, у тому числі які опинилися в складних життєвих обставинах.

Відповідно до освітньо-професійної програми 231.00.02 Соціальна педагогіка за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти зі спеціальності 231 Соціальна робота, дисципліна «Теорія та історія соціальної роботи» забезпечує *формування таких загальних та фахових компетентностей*:

ЗК 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК 6. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності

СК 1. Знання і розуміння сутності, значення і видів соціальної роботи та основних її напрямів (психологічного, соціально-педагогічного, юридичного, економічного, медичного).

СК 7. Здатність до співпраці у міжнародному середовищі та розпізнавання міжкультурних проблем у професійній практиці.

Відповідно до освітньо-професійної програми 231.00.04 Соціальна адвокатура за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти зі спеціальності 231 Соціальна робота, дисципліна «Теорія та історія соціальної роботи» забезпечує *формування таких загальних та фахових компетентностей*:

ЗК 6. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної

діяльності

ЗК 14. Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків.

СК 1. Знання і розуміння сутності, значення і видів соціальної роботи та основних її напрямів (психологічного, соціально-педагогічного, юридичного, економічного, медичного).

СК 16. Здатність дотримуватися етичних принципів та стандартів соціальної роботи.

3. Результати навчання за дисципліною

Відповідно до освітньо-професійної програми 231.00.01 Соціальна робота за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти зі спеціальності 231 Соціальна робота, дисципліна «Теорія та історія соціальної роботи» забезпечує оволодіння такими *програмовими результатами навчання*:

ПРН 1. Здійснювати пошук, аналіз і синтез інформації з різних джерел для розв'язування професійних і встановлювати причинно-наслідкові зв'язки між соціальними подіями та явищами.

ПРН 3. Ідентифікувати, формулювати і розв'язувати завдання у сфері соціальної роботи, інтегрувати теоретичні знання та практичний досвід.

ПРН 5. Теоретично аргументувати шляхи подолання проблем та складних життєвих обставин, обирати ефективні методи їх вирішення, передбачати наслідки.

Відповідно до освітньо-професійної програми 231.00.02 Соціальна педагогіка за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти зі спеціальності 231 Соціальна робота, дисципліна «Теорія та історія соціальної роботи» забезпечує оволодіння такими *програмовими результатами навчання*:

ПРН 2. Вільно спілкуватися усно і письмово державною та іноземною мовами з професійних питань.

ПРН 3. Ідентифікувати, формулювати і розв'язувати завдання у сфері соціальної роботи, інтегрувати теоретичні знання та практичний досвід.

ПРН 4. Формулювати власні обґрунтовані судження на основі аналізу соціальної проблеми.

ПРН 8. Критично аналізувати й оцінювати чинну соціальну політику країни, соціально-політичні процеси на загальнодержавному, регіональному та місцевому рівнях

Відповідно до освітньо-професійної програми 231.00.04 Соціальна адвокатура за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти зі спеціальності 231 Соціальна робота, дисципліна «Теорія та історія соціальної роботи» забезпечує оволодіння такими *програмовими результатами навчання*:

ПРН 5. Теоретично аргументувати шляхи подолання проблем та складних життєвих обставин, обирати ефективні методи їх вирішення, передбачати наслідки.

ПРН 10. Аналізувати соціально-психологічні процеси в малих та великих групах.

ПРН 11. Використовувати методи профілактики для запобігання можливих відхилень у психічному розвитку, порушень поведінки, міжособистісних стосунків, для розв'язання конфліктів, попередження соціальних ризиків та складних життєвих обставин.

ПРН 12. Визначати зміст співпраці з організаціями-партнерами з соціальної роботи для виконання завдань професійної діяльності.

ПРН 20. Виявляти етичні дилеми та суперечності у професійній діяльності та застосовувати засоби супервізії для їх розв'язання.

ПРН 21. Демонструвати толерантну поведінку, виявляти повагу до культурних, релігійних, етнічних відмінностей, розрізнати вплив стереотипів та упереджень.

4. Структура навчальної дисципліни

Тематичний план для денної форми навчання

Назва змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт					Самостійна
		Аудиторна:					
		Лекції	Семинари	Практичні	Лабораторні	Індивідуальні	
Модуль 1. Становлення соціальної роботи як професійної діяльності.							
Тема 1. Сутність соціальної роботи як сфери професійної діяльності	4	2	2	-	-	-	-
Тема 2. Історія розвитку соціальної роботи як професійної діяльності	8	4	4	-	-	-	-
Самостійна робота 1. Основні етапи становлення професійної соціальної роботи в різних країнах.	10	-	-	-	-	-	10
Модульний контроль	2						
Разом	24	6	6	-	-	-	10
Модуль 2. Становлення теорії соціальної роботи як науки							
Тема 3. Розвиток теорії соціальної роботи	4	4	-	-	-	-	-
Тема 4. Психологічні теорії соціальної роботи	2	-	2	-	-	-	-
Тема 5. Теорії соціальної роботи, ґрунтовані на соціологічному підході	2	-	2	-	-	-	-
Самостійна робота 2. Традиційні теорії соціальної роботи	10						10
Модульний контроль	2						

Разом	20	4	4	-	-	-	10
Модуль 3. Сучасні теорії соціальної роботи							
Тема 6. Сучасні комплексні моделі соціальної роботи	4	2	2	-	-	-	-
Тема 7. Інноваційні підходи в теорії соціальної роботи	4	2	2	-	-	-	-
Самостійна робота 3. Інноваційні концепції сучасної соціальної роботи	10	-	-	-	-	-	10
Модульний контроль	2						
Разом	20	4	4	-	-	-	10
Модуль 4. Методологічні засади діяльності соціального працівника							
Тема 8. Методи соціальної роботи	4	2	2	-	-	-	-
Тема 9. Цінності та принципи соціальної роботи	4	2	2	-	-	-	-
Тема 10. Суб'єкти соціальної роботи. Характеристика взаємовідносин у соціальній роботі	6	2	4	-	-	-	-
Самостійна робота 4. Ролі та функції соціального працівника	10	-	-	-	-	-	10
Модульний контроль	2						
Разом	26	6	8	-	-	-	10
Підготовка та проходження контрольних заходів	30						
Усього	120	20	22	-	-	-	40

Тематичний план для заочної форми навчання

Назва змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт					Самостійна
		Аудиторна:					
		Лекції	Семінари	Практичні	Лабораторні	Індивідуальні	
Модуль 1. Становлення соціальної роботи як професійної діяльності.							
Тема 1. Сутність соціальної роботи як сфери професійної діяльності	1	2	-	-	-	-	-
Тема 2. Історія розвитку соціальної роботи як професійної діяльності	3	-	2	-	-	-	-
Самостійна робота 1. Основні етапи становлення професійної соціальної роботи в різних країнах.	26	-	-	-	-	-	26
Модульний контроль	0						
Разом	30	2	2	-	-	-	26

Модуль 2. Становлення теорії соціальної роботи як науки							
Тема 3. Розвиток теорії соціальної роботи	2	2	-	-	-	-	-
Тема 4. Психологічні та соціологічні теорії соціальної роботи	2	-	2	-	-	-	-
Самостійна робота 2. Традиційні теорії соціальної роботи	26						26
Модульний контроль	0						
Разом	30	2	2	-	-	-	26
Модуль 3. Сучасні теорії соціальної роботи							
Тема 5. Сучасні комплексні моделі соціальної роботи	2	2	-	-	-	-	-
Тема 6. Інноваційні підходи в теорії соціальної роботи	2	-	2	-	-	-	-
Самостійна робота 3. Інноваційні концепції сучасної соціальної роботи	26	-	-	-	-	-	26
Модульний контроль	0						
Разом	30	2	2	-	-	-	26
Модуль 4. Методологічні засади діяльності соціального працівника							
Тема 7. Методи соціальної роботи	2	2	-	-	-	-	-
Тема 8. Цінності та принципи соціальної роботи. Суб'єкти соціальної роботи. Характеристика взаємовідносин у соціальній роботі	2	-	2	-	-	-	-
Самостійна робота 4. Ролі та функції соціального працівника	26	-	-	-	-	-	26
Модульний контроль	0						
Разом	30	2	2	-	-	-	26
Підготовка та проходження контрольних заходів	0						
Усього	120	8	8	-	-	-	104

5. Програма навчальної дисципліни

Денна форма навчання

Модуль 1. Становлення соціальної роботи як науки та професійної діяльності

Лекція 1. Сутність соціальної роботи як сфери професійної діяльності та як галузі знань.

Сутність соціальної роботи як виду професійної діяльності, соціального інституту та науки. Історичний розвиток розуміння сутності соціальної роботи. Сучасні визначення соціальної роботи. Співвідношення понять «Соціальна робота», «Соціальний захист», «Соціальна допомога», «Соціальна

підтримка», «Соціальне забезпечення». Сучасні підходи до розуміння мети, завдань, функцій, видів та напрямів (сфер) соціальної роботи. Предмет і завдання соціальної роботи як науки. Провідні категорії соціальної роботи.

Основні поняття теми: соціальна робота, соціальний захист, соціальна допомога, соціальне забезпечення.

Рекомендовані джерела:

Основні: 3, 4

Додаткові: 1, 5, 8

Семінарське заняття 1. Підходи до визначення сутності та функцій соціальної роботи

Рекомендовані джерела:

Основні: 3, 4

Додаткові: 1, 5, 8

Лекція 2, 3. Історія розвитку соціальної роботи як професійної діяльності

Практика соціальної допомоги та благодійності як підґрунтя становлення професійної соціальної роботи. Соціальна допомога, соціальний захист та благодійність в історії людства. Передумови зародження професійної соціальної роботи в Західній Європі та Північній Америці. Основні етапи становлення професійної соціальної роботи зарубіжних країнах. Сучасний стан соціальної роботи в світі. Історія та сучасний стан професійної соціальної роботи в Україні.

Основні поняття теми: професійна соціальна робота, благодійність, соціальна допомога.

Рекомендовані джерела:

Основні: 1, 2, 5

Додаткові: 2, 4, 10, 11.

Семінарське заняття 2. Передумови виникнення професійної соціальної роботи

Рекомендовані джерела:

Основні: 2, 5.

Додаткові: 4, 5.

Семінарське заняття 3. Становлення професійної соціальної роботи в Україні і світі

Рекомендовані джерела:

Основні: 1, 5.

Додаткові: 2, 4, 5, 10, 11.

Модуль 2. Становлення теорії соціальної роботи як науки

Лекція 4, 5. Розвиток теорії соціальної роботи

Сутність та функції теорій соціальної роботи. Становлення і розвиток психологічного та соціологічного підходів до теоретичного обґрунтування соціальної роботи. Теорії соціальної роботи, побудовані на основі психодинамічного напрямку в психології, біхевіоризму та когнітивної теорії,

гуманістичної психології, теорії соціальних систем, радикальних соціологічних підходів. Зв'язок традиційних теорій соціальної роботи з практикою.

Основні поняття теми: теорія соціальної роботи, теоретичні підходи до соціальної роботи, моделі соціальної роботи.

Рекомендовані джерела:

Основні: 3, 4, 6.

Додаткові: 3, 5, 12.

Семінарське заняття 4. Психологічні теорії соціальної роботи

Рекомендовані джерела:

Основні: 3, 4, 6.

Додаткові: 3, 5, 12.

Семінарське заняття 5. Теорії соціальної роботи, основані на соціологічному підході

Рекомендовані джерела:

Основні: 3, 4, 6.

Додаткові: 3, 5, 12.

Модуль 3. Сучасні теорії соціальної роботи

Лекція 6. Сучасні комплексні моделі соціальної роботи

Теоретичні моделі соціальної роботи, побудовані на основі переосмислення та комплексного поєднання психологічного і соціологічного підходів. Модель кризового втручання, зосереджена на завданнях, психосоціальна, сімейна та соціально-педагогічна моделі соціальної роботи. Застосування теоретичних моделей соціальної роботи в сучасній практиці.

Основні поняття теми: моделі соціальної роботи.

Рекомендовані джерела:

Основні: 3, 4, 6.

Додаткові: 3, 5, 12.

Семінарське заняття 6. Практичне застосування комплексних моделей соціальної роботи

Рекомендовані джерела:

Основні: 3, 4, 6.

Додаткові: 3, 5, 12.

Лекція 7. Інноваційні підходи в теорії соціальної роботи

Підходи до теоретичного обґрунтування соціальної роботи, що є результатом кардинального переосмислення ролі людини в суспільстві. Теоретичне обґрунтування антидискримінаційних практик та практик, заснованих на імпауерменті, феміністичної, «зеленої» та орієнтованої на сильні сторони користувачів соціальної роботи. Застосування інноваційних підходів в сучасній практиці соціальної роботи

Основні поняття теми: інноваційні підходи в соціальній роботі, імпауермент.

Рекомендовані джерела:

Основні: 3, 4, 6.

Додаткові: 3, 5, 7, 9, 12.

Семінарське заняття 7. Практичне застосування інноваційних підходів в соціальній роботі

Рекомендовані джерела:

Основні: 3, 4, 6.

Додаткові: 3, 5, 7, 9, 12.

Модуль 4. Методологічні засади діяльності соціального працівника

Лекція 8. Методи соціальної роботи

Поняття «метод» в контексті соціальної роботи. Методи, форми організації та технології соціальної роботи. Інтервенції (втручання) та соціальні послуги. Класифікації методів соціальної роботи. Взаємозв'язок методів соціальної роботи з її теоретичними моделями та практичними завданнями.

Основні поняття теми: метод, форма організації, технологія, втручання, послуга.

Рекомендовані джерела:

Основні: 3

Додаткові: 5, 8, 12, 14, 15.

Семінарське заняття 8. Методи соціальної роботи в сучасній практиці

Рекомендовані джерела:

Основні: 3

Додаткові: 5, 8, 12, 14, 15.

Лекція 9. Цінності та принципи соціальної роботи

Поняття «цінність» та «принцип» в контексті соціальної роботи. Деонтологічні основи сучасної соціальної роботи. Класифікації цінностей соціальної роботи. Взаємозв'язок цінностей і теорій соціальної роботи. Етичні основи соціальної роботи. Етичні принципи та стандарти сучасної соціальної роботи.

Основні поняття теми: цінність, принцип, деонтологія, професійна етика.

Рекомендовані джерела:

Основні: 3, 4.

Додаткові: 5, 6, 8, 14, 15.

Семінарське заняття 9. Впровадження цінностей в практиці соціальної роботи

Рекомендовані джерела:

Основні: 3, 4.

Додаткові: 5, 6, 8, 14, 15.

Лекція 10. Суб'єкти соціальної роботи. Характеристика взаємовідносин у соціальній роботі

Об'єкт і суб'єкт практичної соціальної роботи. Надавачі та отримувачі (користувачі) соціальних послуг та втручань, соціальні працівники (фахівці, волонтери) та клієнти й їх оточення як суб'єкти соціальної роботи. Характеристика професійних взаємовідносин суб'єктів соціальної роботи. Теоретичні моделі, цінності та етичні принципи соціальної роботи як

підґрунтя професійних відносин суб'єктів соціальної роботи. Реалізація взаємовідносин соціального працівника з іншими суб'єктами при виконанні ним різних функцій та ролей.

Основні поняття теми: об'єкт та суб'єкт діяльності, взаємовідносини, соціальні функції, соціальні ролі.

Рекомендовані джерела:

Основні: 3, 4.

Додаткові: 5, 8, 14, 15.

Семінарське заняття 10. Впровадження взаємовідносин суб'єктів в практиці соціальної роботи - 1

Рекомендовані джерела:

Основні: 3, 4.

Додаткові: 5, 8, 14, 15.

Семінарське заняття 11. Впровадження взаємовідносин суб'єктів в практиці соціальної роботи - 2

Рекомендовані джерела:

Основні: 3, 4.

Додаткові: 5, 8, 14, 15.

Заочна форма навчання

Модуль 1. Становлення соціальної роботи як науки та професійної діяльності

Лекція 1. Сутність соціальної роботи як сфери професійної діяльності та як галузі знань.

Сутність соціальної роботи як виду професійної діяльності, соціального інституту та науки. Сучасні визначення соціальної роботи. Сучасні підходи до розуміння мети, завдань, функцій, видів та напрямів (сфер) соціальної роботи. Предмет і завдання соціальної роботи як науки. Провідні категорії соціальної роботи.

Основні поняття теми: соціальна робота, соціальний захист, соціальна допомога, соціальне забезпечення.

Рекомендовані джерела:

Основні: 3, 4

Додаткові: 1, 5, 8

Семінарське заняття 1. Історія розвитку соціальної роботи як професійної діяльності

Рекомендовані джерела:

Основні: 1, 2, 6.

Додаткові: 2, 4, 5, 10, 11.

Модуль 2. Становлення теорії соціальної роботи як науки

Лекція 2. Розвиток теорії соціальної роботи

Сутність та функції теорій соціальної роботи. Становлення і розвиток психологічного та соціологічного підходів до теоретичного обґрунтування соціальної роботи. Зв'язок традиційних теорій соціальної роботи з практикою.

Основні поняття теми: теорія соціальної роботи, теоретичні підходи до соціальної роботи, моделі соціальної роботи.

Рекомендовані джерела:

Основні: 3, 4, 6.

Додаткові: 3, 5, 12.

Семінарське заняття 2. Психологічні та соціологічні теорії соціальної роботи

Рекомендовані джерела:

Основні: 3, 4, 6.

Додаткові: 3, 5, 12.

Модуль 3. Сучасні теорії соціальної роботи

Лекція 3. Сучасні комплексні моделі соціальної роботи

Теоретичні моделі соціальної роботи, побудовані на основі переосмислення та комплексного поєднання психологічного і соціологічного підходів. Застосування теоретичних моделей соціальної роботи в сучасній практиці.

Основні поняття теми: моделі соціальної роботи.

Рекомендовані джерела:

Основні: 3, 4, 6.

Додаткові: 3, 5, 12.

Семінарське заняття 3. Інноваційні підходи в сучасній теорії соціальної роботи

Рекомендовані джерела:

Основні: 3, 4, 6.

Додаткові: 3, 5, 7, 9, 12.

Модуль 4. Методологічні засади діяльності соціального працівника

Лекція 4. Методи соціальної роботи

Поняття «метод» в контексті соціальної роботи. Методи, форми організації та технології соціальної роботи. Інтервенції (втручання) та соціальні послуги. Класифікації методів соціальної роботи. Взаємозв'язок методів соціальної роботи з її теоретичними моделями та практичними завданнями.

Основні поняття теми: метод, форма організації, технологія, втручання, послуга.

Рекомендовані джерела:

Основні: 3

Додаткові: 5, 8, 12.

Семінарське заняття 4. Цінності та принципи соціальної роботи. Суб'єкти соціальної роботи. Характеристика взаємовідносин у соціальній роботі.

Рекомендовані джерела:

Основні: 3.

Додаткові: 5, 6, 8.

6. Контроль навчальних досягнень

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Денна форми навчання

Вид діяльності студента	Максимальна к-сть балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3		Модуль 4	
		кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	3	3	2	2	2	2	3	3
Відвідування семінарських занять	1	3	3	2	2	2	2	4	4
Відвідування практичних занять	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Робота на семінарському занятті	10	3	30	2	20	2	20	4	40
Робота на практичному занятті	10	-	-	-	-	-	-	-	-
Лабораторна робота (в тому числі допуск, виконання, захист)	10	-	-	-	-	-	-	-	-
Виконання завдань для самостійної роботи	5	1	5	1	5	1	5	1	5
Виконання модульної роботи	25	1	25	1	25	1	25	1	25
Виконання ІНДЗ	30	-	-	-	-	-	-	-	-
Разом		-	66	-	54	-	54	-	77
Максимальна кількість балів: 251									
Розрахунок коефіцієнта: $251:60=4,18$. Студент набрав X балів; Розрахунок: $X:4,18 =$ загальна кількість балів.									

Заочна форми навчання

Вид діяльності студента	Максимальна к-сть балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3		Модуль 4	
		кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Відвідування семінарських занять	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Відвідування практичних занять	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Робота на семінарському занятті	10	1	10	1	10	1	10	1	10
Робота на практичному занятті	10	-	-	-	-	-	-	-	-
Лабораторна робота (в тому числі допуск, виконання, захист)	10	-	-	-	-	-	-	-	-
Виконання завдань для самостійної роботи	5	1	5	1	5	1	5	1	5
Виконання модульної роботи	25	-	-	-	-	-	-	-	-
Виконання ІНДЗ	30	-	-	-	-	-	-	-	-
Разом		-	17	-	17	-	17	-	17
Максимальна кількість балів: 68									
Розрахунок коефіцієнта: $68:60=1,13$. Студент набрав X балів; Розрахунок: $X:1,13 =$ загальна кількість балів.									

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання.

Усі завдання виконуються в електронній версії модуля на платформі <http://elearning.kubg.edu.ua> та подаються на підсумковому занятті відповідного модуля.

Самостійна робота 1. Основні етапи становлення професійної соціальної роботи в різних країнах.

На основі науково-методичних джерел розкрийте особливості становлення та сучасний стан соціальної роботи в одній із наступних країн: США, Великобританія, Німеччина, Франція, Китай, Японія, Україна. Вибір країні узгодьте з викладачем. Відповідь має розкривати наступні питання:

1. Традиційні види соціальної підтримки, що були властиві даній країні або спільнотам, що проживали на її території, до виникнення професійної соціальної роботи;
2. Історія впровадження професійної соціальної роботи та становлення інституцій, що надають соціальні послуги в даній країні;
3. Характеристика сучасної системи соціальної роботи в країні;
4. Характерні для даної країни особливості соціальної роботи з дітьми та сім'ями, соціально вразливими та дезадаптованими групами населення.

Виконане завдання розміщується студентом на сторінці електронного курсу. Тест відповіді має містити такі компоненти: автор, тема, зміст (план), відповіді на кожне питання самостійної роботи, список використаних джерел.

Вимоги до оформлення: Обсяг роботи від 5 до 7 сторінок набраних у редакторі WORD у вигляді комп'ютерного файлу з розширенням *.doc. Шрифт TimesNewRoman 14. Міжрядковий інтервал 1,5. Поля з усіх сторін 20 мм.

Критерії оцінювання:

1. Відповідність меті та змісту завдань роботи, повнота, логічність, послідовність - 2
2. Відсутність помилок - 1
3. Обсяг виконання завдань роботи - 1
4. Оформлення роботи (порядок оформлення, технічна компетентність у оформленні матеріалів тощо) - 1

Всього - 5 балів

Рекомендовані джерела:

Основні: 1, 2, 5.

Додаткові: 2, 5, 10, 11

Самостійна робота 2. Традиційні теорії соціальної роботи.

Опишіть конкретний випадок людини, яка перебуває у складних життєвих обставинах та розкрийте, яким чином могла би відбуватись соціальна робота з нею, якби соціальні працівники спиралися на психодинамічну, біхевіоральну, системну (системно-екологічну) та радикальну моделі соціальної роботи.

Для кожної із наведених моделей розкрийте:

1. Ключові проблеми клієнта, на подолання яких була би спрямована соціальна робота в даному випадку;
2. Загальну мету та конкретні цілі втручання;
3. Процес роботи з даним випадком (послідовність основних етапів та методи, які на кожному з них використовуватимуться);
4. Очікуванні результати проведених втручання (опишіть, що може бути ознаками того, що соціальна робота з даним випадком була успішною).

Результати мають бути представлені у вигляді наступної таблиці:

Опис випадку:				
Модель СР	Психодинамічна	Біхевіоральна	Системна	Радикальна
Ключові проблеми				
Мета, цілі				
Процес				
Результати				

Виконане завдання розміщується студентом на сторінці електронного курсу.

Вимоги до оформлення: робота має бути представлена у вигляді комп'ютерного файла з розширенням *.doc. Шрифт TimesNewRoman 14. Міжрядковий інтервал 1,5. Поля з усіх сторін 20 мм.

Критерії оцінювання:

1. Відповідність меті та змісту завдань роботи, повнота, логічність, послідовність - 2
  2. Відсутність помилок - 1
  3. Обсяг виконання завдань роботи - 1
  4. Оформлення роботи (порядок оформлення, технічна компетентність у оформленні матеріалів тощо) - 1
- Всього - 5 балів

Рекомендовані джерела:

Основні: 3, 4, 6.

Додаткові: 3, 5, 12

Самостійна робота 3. Інноваційні концепції сучасної соціальної роботи.

Опишіть відомий Вам випадок людини або сім'ї, яка перебуває у складних життєвих обставинах та оберіть одну із комплексних або інноваційних моделей сучасної соціальної роботи, в рамках якої надання допомоги такому користувачеві було б найефективніше. Обґрунтуйте свій вибір. Далі розкрийте:

1. Ключові проблеми клієнта, на подолання яких була би спрямована соціальна робота за обраною моделлю в даному випадку;
2. Загальну мету та конкретні цілі втручання;
3. Процес роботи з даним випадком (послідовність основних етапів та методи, які на кожному з них використовуватимуться);
4. Очікуванні результати проведених втручання (опишіть, що може бути ознаками того, що соціальна робота з даним випадком була успішною)

Виконане завдання розміщується студентом на сторінці електронного курсу. Вимоги до оформлення: робота має бути представлена у вигляді

комп'ютерного файлу з розширенням *.doc. Шрифт TimesNewRoman 14. Міжрядковий інтервал 1,5. Поля з усіх сторін 20 мм. Текст має бути структурований відповідно до наведеного вище плану.

Критерії оцінювання:

1. Відповідність меті та змісту завдань роботи, повнота, логічність, послідовність - 2
2. Відсутність помилок - 1
3. Обсяг виконання завдань роботи - 1
4. Оформлення роботи (порядок оформлення, технічна компетентність у оформленні матеріалів тощо) - 1

Всього - 5 балів

Рекомендовані джерела:

Основні: 3, 4, 6.

Додаткові: 3, 5, 7, 9, 12

Самостійна робота 4. Інноваційні концепції сучасної соціальної роботи.

1. Спираючись на науково-методичні джерела, охарактеризуйте професійні функції та професійні ролі, які може виконувати соціальний працівник залежно від місця своєї роботи. Зіставте функції і ролі соціальних працівників (вказіть, при виконанні кожної з функцій які ролі можуть виконувати соціальні працівники, які завдання практичної соціальної роботи вирішувати). Результати викладіть у наступній таблиці

Функції	Ролі	Завдання
1.	- - -	- - -
2.	- - -	- - -
3.	- - -	- - -
...	...	

2. Оберіть чотири теоретичні моделі соціальної роботи, які, на Ваш погляд, найбільшою мірою відповідають актуальним завданням практики соціальної роботи в Україні. Вкажіть які ролі соціальних працівників найбільшою мірою відповідають кожній із обраних Вами моделей. Обґрунтуйте свою відповідь.

Виконане завдання розміщується студентом на сторінці електронного курсу. Вимоги до оформлення: робота має бути представлена у вигляді комп'ютерного файлу з розширенням *.doc. Шрифт TimesNewRoman 14. Міжрядковий інтервал 1,5. Поля з усіх сторін 20 мм. Текст має бути структурований відповідно до наведеного вище плану.

Критерії оцінювання:

1. Відповідність меті та змісту завдань роботи, повнота, логічність, послідовність - 2
2. Відсутність помилок - 1
3. Обсяг виконання завдань роботи - 1
4. Оформлення роботи (порядок оформлення, технічна компетентність у оформленні матеріалів тощо) - 1

Всього - 5 балів

Рекомендовані джерела:

Основні: 3, 4.

Додаткові: 3, 5, 7, 9, 12, 14, 15.

6.3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання.

Модульний контроль здійснюється у вигляді тестування в електронному курсі. Студентами пропонуються тестові завдання у кількості 25 питань.

Види тестових завдань:

- Із вибором однієї правильної відповіді;
- Із вибором декількох правильних варіантів;
- На встановлення відповідності запропонованих наборів тверджень;
- Завдання відкритого типу, що передбачає розгорнуту відповідь.

Критерії оцінювання:

Виконання тестових завдань – максимум 25 балів (виставляється автоматично програмою ADTester у електронному курсі).

6.4. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання.

Семестровий контроль здійснюється в процесі екзамену у формі тестування на платформі

<https://elearning.kubg.edu.ua/course/view.php?id=21832>

Підсумковий тест включає випадкові питання різного рівня складності за всіма змістовими модулями:

- 10 питань рівня А (прості питання)
- 10 питань рівня Б (питання середнього рівня складності);
- питання рівня В (практичне завдання).

Види тестових завдань:

- Із вибором однієї правильної відповіді.
- Із вибором трьох або чотирьох правильних відповідей.
- На встановлення відповідності запропонованих наборів тверджень.
- Творче завдання (есе)

Критерії оцінювання:

Правильна відповідь на питання рівня А - 1 бал

Правильна відповідь на питання рівня Б - до 1 балу

Виконання практичного завдання (питання рівня В) - до 20 балів

- Критерії оцінювання практичного завдання:
- Відповідь в цілому відповідає поставленому завданню - 10 балів
- Студент продемонстрував здатність здійснювати і встановлювати причинно-наслідкові зв'язки між соціальними подіями та явищами - 4 бали
- Студент продемонстрував здатність ідентифікувати, формулювати і розв'язувати завдання у сфері соціальної роботи, інтегрувати теоретичні знання та практичний досвід - 3 бали
- Студент виявив здатність теоретично аргументувати шляхи подолання проблем та складних життєвих обставин, обирати ефективні методи їх вирішення, передбачати наслідки - 3 бали

Загальні критерії оцінювання:

38-40 балів - виставляється при наявності правильних відповідей на майже всі питання з різним рівнем складності. Студент демонструє ґрунтовне знання матеріалу, його розуміння. Чітко відповідає на запитання, не допускає помилок у розумінні та використанні наукової термінології.

25-37 балів – виставляється при достатньому рівні обізнаності студентів у відповідях на запитання. В цілому студент демонструє ґрунтовні знання основного матеріалу питань, але допускає незначні помилки при перевірці знань. Правильно відповідає на більшість запитань.

11-24 балів – виставляється при неповному володінні навчальним матеріалом. Студент демонструє фрагментарність у знаннях, непослідовно відповідає на запитання, може недостатньо орієнтуватись у основних поняттях навчальної дисципліни. Надає правильні відповіді на половину та менше запропонованих завдань.

1-10 балів – виставляється у разі недостатнього володіння навчальним матеріалом. Студент допускає помилки у відповідях на питання; неправильно орієнтується в основних поняттях та змісті дисципліни.

6.5. Орієнтовний перелік питань для семестрового комплексного контролю.

1. Сутність соціальної роботи як виду професійної діяльності, соціального інституту та науки.
2. Функції соціальної роботи як професійної діяльності.
3. Співвідношення понять «Соціальна робота», «Соціальний захист», «Соціальна допомога», «Соціальна підтримка», «Соціальне забезпечення».
4. Мета і завдання соціальної роботи як професійної діяльності.
5. Види та напрями (сфери) соціальної роботи.
6. Провідні категорії соціальної роботи.
7. Сутність та функції теорій соціальної роботи
8. Практика соціальної допомоги та благодійності як підґрунтя становлення професійної соціальної роботи.
9. Соціальна підтримка та благодійність в суспільствах Стародавнього Світу.

10. Соціальна допомога та благодійність за часів середньовіччя.
11. Становлення державної та приватної опіки і соціального захисту в державах XVIII-XIX ст.
12. Передумови зародження професійної соціальної роботи в Західній Європі та Північній Америці.
13. Основні етапи становлення професійної соціальної роботи зарубіжних країнах.
14. Становлення професійної соціальної роботи в Україні.
15. Сучасний стан професійної соціальної роботи в Україні.
16. Теорії (моделі) соціальної роботи, побудовані на основі психодинамічного напрямку в психології.
17. Теорії (моделі) соціальної роботи, побудовані на основі біхевіоризму та когнітивних теорій в психології особистості.
18. Теорія (модель) соціальної роботи, побудована на основі гуманістичної психології.
19. Моделі соціальної роботи, побудовані на основі теорії соціальних систем.
20. Модель соціальної роботи, побудована на основі радикальних соціологічних підходів.
21. Теоретичні моделі соціальної роботи, побудовані на основі переосмислення та комплексного поєднання психологічного і соціологічного підходів.
22. Модель кризового втручання в соціальній роботі.
23. Зосереджена на завданнях модель соціальної роботи.
24. Модель сімейної терапії в соціальній роботі.
25. Соціально-педагогічна модель в соціальній роботі.
26. Інноваційні теоретичні моделі сучасної соціальної роботи.
27. Теоретичне обґрунтування антидискримінаційних практик та практик, заснованих на імпауерменті.
28. Феміністична модель соціальної роботи.
29. Модель «зеленої» соціальної роботи.
30. Модель орієнтованої на сильні сторони користувачів соціальної роботи.
31. Класифікації методів соціальної роботи.
32. Класифікації цінностей соціальної роботи.
33. Етичні принципи та стандарти сучасної соціальної роботи.
34. Надавачі та отримувачі (користувачі) соціальних послуг та втручань, соціальні працівники (фахівці, волонтери) та клієнти й їх оточення як суб'єкти соціальної роботи.
35. Характеристика професійних взаємовідносин суб'єктів соціальної роботи.
36. Сучасні визначення соціальної роботи.
37. Особливості становлення та сучасний стан професійної соціальної роботи в США.
38. Особливості становлення та сучасний стан професійної соціальної

роботи в Великобританії.

39. Особливості становлення та сучасний стан професійної соціальної роботи в Німеччині.

40. Особливості становлення та сучасний стан професійної соціальної роботи во Франції.

41. Методи, форми організації та технології соціальної роботи.

42. Деонтологічні основи сучасної соціальної роботи.

43. Об'єкт і суб'єкт практичної соціальної роботи.

Цінності та етичні принципи соціальної роботи як підґрунтя професійних відносин суб'єктів соціальної роботи.

6.6. Шкала відповідності оцінок

Рейтингова оцінка	Оцінка за 100-бальною шкалою	Значення оцінки
A	90-100 балів	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу з, можливими, незначними недоліками
B	82-89 балів	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок
C	75-81 балів	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69-74 балів	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60-68 балів	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)
FX	35-59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання
F	1-34 балів	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

7. Навчально-методична картка дисципліни «Теорія та історія соціальної роботи»

Денна форма навчання. Разом: 120 год., лекції – 20 год., семінарські заняття – 22 год., самостійна робота – 40 год., модульний контроль – 8 год., семестровий контроль – 30 год.

Кількість модулів	1			2		3		4		
Назва модуля	Становлення соціальної роботи як професійної діяльності			Становлення теорії соціальної роботи як науки		Сучасні теорії соціальної роботи		Методологічні засади діяльності соціального працівника		
Кількість балів за модуль	66 балів			54 балів		54 балів		77 балів		
Лекції	1	2-3		4-5		6	7	8	9	10
Теми лекцій	Сутність соціальної роботи як сфери професійної діяльності та як галузі знань (1 бал)	Історія розвитку соціальної роботи як професійної діяльності (2 бали)		Розвиток теорії соціальної роботи (2 бали)		Сучасні комплексні моделі соціальної роботи (1 бал)	Інноваційні підходи в теорії соціальної роботи (1 бал)	Методи соціальної роботи (1 бал)	Цінності та принципи соціальної роботи (1 бал)	Суб'єкти соціальної роботи. Характеристика взаємовідносин у соціальній роботі (1 бал)
Теми семінарських занять	Підходи до визначення сутності та функцій соціальної роботи (11 балів)	Передумови виникнення професійної соціальної роботи (11 балів)	Становлення професійної соціальної роботи в Україні і світі (11 балів)	Психологічні теорії соціальної роботи (11 балів)	Теорії соціальної роботи, основані на соціологічному підході (11 балів)	Практичне застосування комплексних моделей соціальної роботи (11 балів)	Практичне застосування інноваційних підходів в соціальній роботі (11 балів)	Методи соціальної роботи в сучасній практиці (11 балів)	Впровадження цінностей в практиці соціальної роботи (11 балів)	Впровадження взаємовідносин суб'єктів в практиці соціальної роботи (22 бали)
Самостійна робота	5 балів			5 балів		5 балів		5 балів		
Види поточного контролю	Модульна контрольна робота 1 (25 балів)			Модульна контрольна робота 2 (25 балів)		Модульна контрольна робота 3 (25 балів)		Модульна контрольна робота 4 (25 балів)		
Розрахунок	251:60=4,18. Студент набрав X балів; Розрахунок: X:4,18=XX балів; XX балів+бали за екзамен (max 40) = загальна кількість балів.									

Заочна форма навчання. Разом: 120 год., лекції – 8 год., семінарські заняття – 8 год., самостійна робота – 104 год.

Кількість модулів	1	2	3	4
Назва модуля	Становлення соціальної роботи як професійної діяльності	Становлення теорії соціальної роботи як науки	Сучасні теорії соціальної роботи	Методологічні засади діяльності соціального працівника
Кількість балів за модуль	17 балів	17 балів	17 балів	17 балів
Лекції	1	2	3	4
Теми лекцій	Сутність соціальної роботи як сфери професійної діяльності та як галузі знань (1 бал)	Розвиток теорії соціальної роботи (1 бал)	Сучасні комплексні моделі соціальної роботи (1 бал)	Методи соціальної роботи (1 бал)
Теми семінарських занять	Історія розвитку соціальної роботи як професійної діяльності (11 балів)	Психологічні та соціологічні теорії соціальної роботи (11 балів)	Інноваційні підходи в теорії соціальної роботи (11 балів)	Цінності та принципи соціальної роботи Суб'єкти соціальної роботи. Характеристика взаємовідносин у соціальній роботі (11 балів)
Самостійна робота	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів
Види поточного контролю	-	-	-	-
Розрахунок	68:60=1,13. Студент набрав X балів; Розрахунок: X:1,13= загальна кількість балів.			

8. Рекомендовані джерела

Основні:

1. Євтух М. Б. Соціальна робота в зарубіжних країнах [Текст] : навч. посіб. / Євтух М. Б., Носко М. О., Грищенко С. В. - 2-ге вид., допов. та перероб. - Київ : Леся, 2016. - 287 с.
2. Історія соціальної роботи : навчальний посібник / [уклад.: О. О. Кравченко, О. О. Матрос]. – Умань : РВЦ «Візаві», 2017. – 117 с.
3. Карпенко О. Г. Теорія та практика соціальної роботи [Текст] : навч. посіб. для студентів ВНЗ / О. Г. Карпенко, Н. Ф. Романова. - Київ : Слово, 2015. - 402, [1] с.
4. Соціологія соціальної роботи: теорія та практика [Текст] : підручник / М. П. Лукашевич, Ф. Ф. Шандор ; ДВНЗ "Ужгород. нац. ун-т". - Ужгород : РІК-У, 2018. - 231 с.
5. Фурман, А.В. Історія соціальної роботи : підручник / Анатолій Фурман, Марія Підгурська. – К. : Академія, 2018. - 160 с. : рис., табл. - (Альма-матер). - Бібліогр.: с. 154-158
6. Сучасні теорії соціальної роботи: Антологія [упор. Т. Семигіна]. Київ: Академія праці, соціальних відносин і туризму, 2021. 160 с.

Додаткові:

1. Глобальне визначення соціальної роботи // Вісник Академії праці, соціальних відносин і туризму. 2018. №2. – С. 96-99
2. Кубіцький С.О. Технології соціально-педагогічної роботи в зарубіжних країнах: Навч. посібник. – К.: Міленіум, 2015. — 300 с.
3. Пейн М. Сучасна теорія соціальної роботи. – К., 2000. – 456 с.
4. Ребруха Л.З. Становлення соціальної роботи як діяльності: від соціальної підтримки до культурно-цивілізованих форм соціальної допомоги // Збірник наукових праць «Педагогічні науки». Випуск LXXII. Том 2. – С. 111-116
5. Соціальна робота (теорія і практика): Підручник для студентів вищих навчальних закладів / М. П. Лукашевич, Т. В. Семигіна. - К. : Каравела, 2009. - 368 с.
6. Семигіна Т. Нові глобальні етичні принципи соціальної роботи // Вісник Академії праці, соціальних відносин і туризму. 2019. №1. – С. 70-86
7. Семигіна Т. Чому соціальна робота набуває зеленого кольору? // Вісник Академії праці, соціальних відносин і туризму. 2018. №2. – С. 11-27
8. Теорії і методи соціальної роботи [Текст] : підручник / ред.: Т. В. Семигіна, І. І. Мигович . - Київ : Академвидав, 2005. - 328 с.
9. Харченко С. Я. Теоретико-методичні проблеми соціальної педагогіки та соціальної роботи: навч.-метод. посіб. / С. Я. Харченко [та ін.]. – Слов'янськ : Вид-во Б. І. Маторіна, 2016. - 433 с.
10. Ярошенко А., Семигіна Т. Феміністична соціальна робота як професійне інвестування в жіночу солідарність // Вісник Академії праці, соціальних відносин і туризму. 2019. №1. – С. 13-29

11. McNutt John G. Social Work Practice: History and Evolution. URL: <https://oxfordre.com/socialwork/view/10.1093/acrefore/9780199975839.001.0001/acrefore-9780199975839-e-620?print=pdf> . Доступ 30.08.2019 р.
  12. Stuart Paul H. Social Work Profession: History. URL: <https://oxfordre.com/socialwork/view/10.1093/acrefore/9780199975839.001.0001/acrefore-9780199975839-e-623?print=pdf> . Доступ 30.08.2019 р.
  13. Theories and methods of social work: exploring different perspectives / edited by Vesna Leskošek. URL: https://eesrassw.net/documents/theories_methods_notranje_b.pdf . Доступ 30.08.2019 р.
  14. Професійні кваліфікації і соціальна робота: Антологія [упор. Т. Семигіна]. Київ: Академія праці, соціальних відносин і туризму, 2021. 147 с.
  15. Семигіна, Т. Міжнародна соціальна робота: пріоритети та стандарти. Київ: Академія праці, соціальних відносин і туризму, 2021. 175 с.
- 9. Додаткові ресурси (за наявності)**
The International Association Of Schools Of Social Work: <https://www.iasw-aiets.org/>
Електронний курс на сайті: <http://elearning.kubg.edu.ua/>